

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

HÁZHOZ KÜLDVE:

Egy évre . 5 frt — kr.
Félévre . 2 frt 50 kr.
Hivatalok, községek, köz-
ség, jegyzők és tanítók
részére egész évre 3 frt.

Az előfizetések
postautalvánnyal
eszközöndők.

Egyes számok 10 kr-ával
kaphatók a kiadóhiva-
talban.

GÖMÖR

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEK.

Négyhasábos petit-sor
egyszeri közléseért 7 kr.
kétszeriért 6 kr., több-
szoriért 5 kr. fizetendő.
Bélyegdíj minden egyes
beiktatásért 30 kr.

A NYILTTÉRBE:

minden 4-hasábos gar-
mond sor díja 15 kr.
Hirdetőirodák, előfizetők
vagy gyakori hirdetők
tetemes díjkedvezmény-
ben részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez (Rózsa-utca
3. sz.) küldendők. — Kéziratok vissza nem adatnak
Felelős szerkesztő: FRÁTER SÁMUEL.

Megjelenik hetenkint egyszer,
— VASÁRNAP. —

A hirdetések, előfizetések, reklamációk,
a kiadóhivatalba (Kossuth-utca 7 sz.) intézendők.
Laptulajdonos: DRASKÓCZY LÁSZLÓ.

Lelkiismereti és vallási szabadság.

Van egy eszme, mely egykoru az embe-
riséggel, — egy eszme, mely felé, mint vilá-
gító torony felé eveztek mindig az emberiség
milliói, — egy eszme, melyhez Klio tanúsága
szerint, jólétében úgy mint balsorsában fel-
sóhajtni szokott az emberi szív.

És ez eszme az Isten eszméje. Erről be-
szélnek az évezredek eltemetett romjai; Róma,
Hellas fenmaradt műremekei, India halmokon
épült pagodái, Egyptom égbe nyuló obeliszkei;
de erről beszél maga a szívnek dobbanása és
a soha nem hallgató lelkiismeret is.

Ez tehát oly tény, melyet tagadni nem
lehet, a mely felett vitatkozás hasonló volna
a kör négyzögűsítésének elméletéhez.

Hogy azonban az Isteneszmé s az ebből
kifolyó vallási és lelkiismereti kötelezettség,
mily módon van kifejlődve az egyedekben,
vagy az egyedek által alkotott különféle val-
lási társulatokban, — az egy egész más kér-
dés, mely szükségkép feltételezvé az ember-
nek vallásos lénybeliségét, már a principio
megköveteli úgy az egyesek, mint a társulatok
részére, a lelkiismereti és vallási szabadságot.

Megköveteli mindenk előtt a lelkiisme-
reti szabadságot, még pedig annyira, hogy e
nélkül sem erkölcs, sem boldogság még csak
nem is képzelhető.

És hát mi a lelkiismereti szabadság?

Nem egyéb, mint a lelkiismeretnek
— az emberi ész ama titkos gyakorlati ité-
letének, mely minden gyakorlatiainkat, csele-
kedeteinket, akaratunk ellenére is bíráló alá
veszi — minden oly idegen befolyás-
tól való mentessége, mely őt a helyes
és nem helyes felismerésében és az ezek feletti
ítélőhatalomban gátolhatná. Ez azonban nem
jelent, de nem is jelentheti azt, hogy minden
principiumtól, minden kivüle létező októl füg-
getlen legyen.

Igy — mint az ész gyakorlati produc-
tuma — nem lehet szabad szemben az igaz-
sággal vagy tévelylyel, meggyőződése nem
lehet független, hanem szükségszerűen alakul
az igaznak felismerése és megértése szerint
ugyannyira, hogy meggyőződése ellenére az
ember másként soha meg nem győződhetik.

Az igazság pedig, bármiként is definiál-
juk azt, mindig kétféle: objectiv és subjectiv;
amaz a valódi és tulajdonképi igazság, míg
emez a kutató ész alanyi meggyőződésének
eredménye, mely, bár objective tévely is lehet,
de az egyénre nézve oly süverén hatalmat
képez, hogy a mondottak szerint lelkiismereti
szabadságának egyedüli irányadója és korlá-
tozója lehet. Természetesen soha nem állítva
a lelkiismeretet a törvényhozó helyére, de
mindig mint bírót szemlélve, ki Istennek a
természetbe és emberi szívbe irott törvénye
szerint mondja ki ítéleteit.

Az alanyi igazságot tekintvén tehát, a
lelkiismeret ítélete ugyanegy dologról a kü-
lönöző egyedekben, különböző lehet; — és
mivel az ugyanegy tárgyról szóló különböző
alanyi ítéletből — subjectiv igazságokból —
a valódi, az objectiv igazságot felismerni igen
sok esetben emberileg nem lehet: szükségké-
pen kell, hogy a lelkiismeret minden kény-
szerítő októl szabad legyen, amint lényegénél,
ismérvénél fogva is független.

De a lelkiismeret szabadsága ismét szük-
ségképeni folyamánál követeli a vallássza-
badságot. Ha pl. valaki lelkiismeretében meg-
van győződve, az istentisztelet ezen vagy azon
módjának helyességéről, míg a más módot
alanyi ítélete, mint helytelen elveti, és mind-
annak daczára, valamely külső ok ezen meg-
győződése szerinti cselekvésben gátolja, vagy
éppen az ellenkező megtevésére kényszeríti:
lelkiismereti szabadsága a gyakorlatban sem-
mivé válik.

Tehát a vallásszabadság a lelkiismereti
szabadságnak szükségszerű folyamánya, annak
gyakorlati alkalmazása; oly követelmény, mely-
nek elnyomása ellenkezik úgy az isteni, mint
a természeti joggal. Meggyőződést erőszakolni
senkire nem lehet, hanem csak helyettesíteni
a hibákat egy jobbal, mely azonban végered-
ményében mindig magának az alanynak, az
indokok belső felismerését követő lelkiisme-
reti ténye.

TÁRCZA

A boldogságért ...

Fölhajszolom a sik avarját,
Az erdők renetegjeit,
Hogy föntaláljam, hol kavarrják
A boldogságnak csöppjeit.

Nem csüggedek, futok világba,
Mig el nem érem célomat,
Vagy a mig szívem, ez a kába,
Örök bolygó meg nem szakad.

JUHÁSZ LÁSZLÓ.

LISZKA.

(A „Gömör“ eredeti tárczája.)

Irtta: TRILLA.

Liszka nagyot nevetett a tanár ur káden-
cziáján. A napsugár is, mely aranyos kékjével
reszkette nyomult be a homályos szobába, mint
ha hirtelenében jobban megvilágosítaná a ven-
dégülő almászürke márvány asztalait. A nyomott
hangulat, mely az asztalnál ülő férfi homlokára
egy hosszú, vastag ránczot vont, pillanatra en-
gedett nyomásából s derűre vált. A szobában
gomolygó cigarettafüst atomjai fényesek lettek
az ablakon becsillanó sugaraktól s Liszka, a kassza
csalogánya, fönt az impozáns emelvényen tovább
nevetett rekedtes hangjával; vallai reszkettek
bele s szeméi az erős mozgástól megnevésedtek.

Jurancs, ez a csinos szöke fiu, a ki teás
csészéjével közvetlen a kassza előtt levő márvány-
asztalnál ült, azt mondotta Liszkának: „Ha nem
hiszi aranyoskám, hogy én magát szeretem, be-
bizonyítom azzal, hogy elveszem magát feleségül.“
Ezen nevetett Liszka annyira.

Hogy őt a pinczérleányt, ez az elegáns, ez
a gazdag, ez a komoly, ez a szép tanár elveszi
feleségül!? Hogyne kaczagott volna ezen!?

— Ugyan édes, miért hajtja le oly búsan
azt a szöszke fejét, — szólt le Liszka a komor
vendégnek.

— Azért aranyoskám, mert maga nem hisz
nekem, pedig édes Liszka, úgy szeretem magát —

— Eh! ne áradozzon tanár ur, azok a lán-
goló gymnasista frázisok nem illenek az ön ko-
moly, mozdulatlan, szenvedélytelen, hangtalan
ajkaira. Vajjon mit mondana rá Barna, az a
maga rossz tanítványa, ha meghallaná —

— Bánom is én, akármit mondana. Mint
ha én olyan nagyon törődném ezzel a haszonta-
lan világgal?!

— Soh'se bántsa maga ezt a haszontalan
világot. Ugy gondolom, hogy magának, a kit
oly méltán vett szájára a rossz hír, nem igen
van joga kritizálgatni.

— Hát miért vett szájára? Öltöm, loptam,
vagy csaltam? Hát mi az én bűnöm?

— Az, hogy elfeledkezett az etikett regu-
láiról, a tisztesség törvényeiről, rangjának kor-
látairól, el arról, hogy ön a philosophia tanára
s nem úgy él, mint egy bölcsészhez illenék.

— Nem, édes Liszka; az én bűnöm csak
az, hogy magát nagyon szeretem.

— Éppen ez! Hát való-e egy tudós, egy
komoly professzornak egy pinczérleány után bo-
lundulni? Hát nem jogos-e a világnak, a köz-
véleménynek kifakadása? Hát észjogi szempont-

ból transzítanak tartja-e, hogy a gazdag Kazaliczky
leányt faképnél hagyva, a szegény Liszka után
veti magát, a kinek nem a szegénység a legna-
gyobb baja, hanem az, hogy pinczérleány.

— De kedveském, ha én elvállalt kötele-
zettségeimet pontosan teljesítem, kinek mi gondja
van arra, hogy én az éjszakákat otthon-e, vagy
a kávéházban töltöm? Nem vagyok barátja a
társadalmi formalizmusnak, mely az embert iga-
vonó állattá aljasítja le, elég erősnek érzem
magamat az ár ellen úszni, s felemelő dolognak
tartom, harczra kelni az egész külszínes világgal.

— Idealizált világban él maga barátom,
azok a nagy philosophusok nagyon megrontották
magát. Nem jó uton van, a társadalom lehe-
tetlen embert fog magából csinálni.

— Hát még maga is ellenem támad?

— Hogy én is-e? Nagyon természetes. Én
is egyik szemerje vagyok annak a tudatlan, an-
nak a törvények alatt görnyedező világnak; épp
oly hideg vagyok magához, mint az a pletyka-
száju világ s legfőleg csak sajnálni tudom, hogy
éppen én érettem rontotta meg magát.

— Csak sajnálni tud? Hát igazán, nem
szeret?

— Bámolni tudom a maga nagy szerelmét
édesem, de viszonzni nem. Hogyha tán egy-
másnak volnánk megteremtve, akkor talán tud-
nám szeretni, mert maga becsületes, komoly,
jellemes s valódi férfi; de a társadalmi rangfo-
kozat sokkal alacsonyabb lépcsőjén állok, hogy
sem a világ gúnyos mosolya nélkül fel tudnék
magához emelkedni.

— Hát hogy ha én szállanék le arról a
lépcsőről aranyoskám magához, akkor tudna
szeretni?

— Akkor? Talán!

A gyakorlatban a vallásszabadság különféleképen van elérve — jobban mondva elnyomva — a különböző államokban.

Vannak országok magában a vén Európában, hol a vallásszabadság egy non sens. Papiroson, a törvényben még némileg megtürik a különböző vallásokat, de a gyakorlatban az uralkodó vallás sovinizmusa tényleg megsemmisíti még e parányi engedményeket is, mint ez történik Oroszországban. Másutt — mint pl. Angliában — a vallásszabadságot pótolja a vallási türelem, mely egy vallást államvallássá fogadva, a többiekét megtüri, s azok híveinek majd kevesebb, majd több jogokat enged, vagy pedig ezeknek is megadja az uralkodó vallással teljes egyenlőséget. E vallási türelem nem foglalja magában a teljes vallásszabadságot; egy író úgy jellemezte, hogy az nem ellentéte az intoleranciának, hanem meghamisítása s ezzel nem egyenlő a despotizmus; az kegyesen megengedi a szabadságot, míg emez elnyomja.

Teljes vallásszabadság csak a szabad Amerikának politikai dogmája. Az amerikai alkotmány különbséget a hitfelekezetek között — melyeket „keresztény egyház“ név alá foglalt össze — nem ismer; a vallásra és kultuszra feltétlen eszme- és vélemény szabadságot enged mindaddig, míg ez az indifferens állam törvényeibe nem ütközik.

Ehhez hasonló modus vivendi uralkodik a legtöbb európai államban, de azt teljesen sehol sem érte el, mert mindegyik állam törvényhozása hoz a hitfelekezetekre vonatkozó törvényeket, melyek a vallási türelem azon eljárására emlékeztetnek, mely a különféle vallások közül egyet kegyeibe fogadva, a többinek megadja az egyenlőséget, de a vele járó jogok nélkül.

A legtöbb európai államban a vallásszabadságot következőleg lehet definiálni: vallási ténykedéseit szabadon gyakorolhatja mindenki, törvény előtt egyenjogú bármely felekezet tagja s teljesen egyenlő politikai jogokat élvez, de mindezen jogok gyakorlása hozzá van kötve az állami törvényhozás által a hitfelekezeteknek belső ügyeibe avatkozó tör-

vények iránti engedelmességgel; szóval fel van állítva a mythosi Prokrustes ágya, mely magánál sem nagyobb, sem kisebbet nem tűr.

Még legjobb helyzetük van aránylag a felekezeteknek hazánkban, hol az állam bár sok esetben hatáskörén túllép a vallásokkal szemben, s így a szó teljes értelmében vett vallásszabadságot nem egy ízben korlátozza, mégis a legjobb indulattal van az összes vallásfelekezetek iránt annyira, hogy még azon felekezetek is élvezik a lelkiismereti és vallási szabadság jogait, melyek a törvényhozás által nincsenek felvéve maig sem a bevett vallásfelekezetek sorába.

Leányiskolánkról.

Két évvel ezelőtt nagy volt a rimaszombati leányos szülők öröme a felett, hogy a városi tanács a felekezeti iskolák községivé alakítását, s a polgári leányiskola felállítását elhatározta; lett volna ugyan egy-két hang, mely a közörműt, az elhatározás tényé váltán idején, némi aggállal akarta volna zavarni, de az is elnémult, hogy annál melegebb legyen a kölcsönös „szerencse-kívánat“.

Nos, hát — a második év vége felé, az örömből vajmi kevés maradt meg, ellenben annál élénkebbek lettek az aggályok, még most úgy „szür alatt“ az igaz, csak a párosan beszélgetők véleményeiben, de bizonyos, hogy a „közhangulat“-ban kezdenek az aggályok hódítani.

Időszerűnek tartjuk ez okból, hogy őszinte jóakarattal elmondjuk ez ügyben szerény észrevételeinket.

Készségesen elismerjük, hogy ez intézet fentartása tetemes áldozatába kerül a nemes városnak, sőt különösen a polgári leányiskola fentartásából eredő, s az áldozat mérvének megfelelő nyereséget sem tudjuk számszerűleg kifejezni, hanem emellett az is bizonyos, hogy a város törvényben előirt kötelezettségének teljesítése körül az áldozatokkal még tovább is mehetett volna különösen akkor, midőn a katonaság és lovai ideiglenes elhelyezhetése céljából nem egy, de két kaszárnya, több istálló kívánalom szerinti berendezését első helyre tette gondjai között.

Mert az csakugyan rosszul alkalmazott takarékoság, hogy a p. u. a polgári leányiskola négy osztályát ugyan azon helyiségekbe szorították, melyek a felekezeti iskola számára is

szűkeknek bizonyultak, még kevésbé volt szerencsés gondolat az, hogy a községivé alakított iskolák növendékeit olyan épületbe helyezték, mely — neveltetési szempontból — ily célra feltétlenül alkalmatlan.

Azt mondták akkor, hogy a két iskola számára nem találtak minden tekintetben alkalmas épületet. No ez enyhítő körülmény ugyan, de mégis olyan, mely a céltudatos igazgatást rendkívül megnehezítvén, igen is alkalmas a tanítás óhajtott sikere színvonalának leszállítására, s e miatt a tanerőket nem lehet felelőssé tenni.

De hát elég kárpótlás-e az a szülőknek, kik a polgári iskolában előbb 40—60, utóbb 40—20 forint tandíjjal fizették meg a városatyák kissé elhamarkodott jóindulatát? Elég-e ez azon házagok betömésére, melyek a növendékek szellemi és testi fejlődésében mutatkoznak? Az elmulasztott időt visszasajnálkozni nem lehet, sőt még „ingyen“ mellett is mindig drága lesz az a szülőknek.

Hogy miben áll a mulasztás, azt a szülék észlelhetik gyermekükön s úgy „négy szem közt“ nem is lenne nehéz náluk eziránt tudakozódni, — mi erre nézve csak azon meggyőződésünknek adhatunk határozott kifejezést, hogy olyan helyiségben, mely például csak 14—15 serdülő leány számára sem fogad magába elég levegőt, — ott, hol éppen alkalmas helyiség hiánya okából a kötelezett torna-tanítás 7—8 hónapig szünetel: ott, a szó szoros értelmében, sikeres tanításról beszélni nem lehet, akár milyen „fényes“ és „mutató“ legyen is különben az a bizonyos „zárvizsga.“

Előrebocsátottuk, hogy észrevételeinket jóakarattal fogja vezetni, s mivel a tárgyilagosságot is szem előtt tartjuk, kijelentjük, miszerint személyileg senki ellen sincsen kifogásunk; annál kevésbé azok ellen, kik a fenforgó kedvezőtlen körülmények közt is helyes és tiszteletre méltó buzgalommal törekednek a működésükhöz fűzött várakozást teljesen kielégíteni; de mindamelllett legyen megbocsátva, ha kimondani merjük, miszerint a rimaszombati községi és polgári leányiskola mai szorongó, szűkölködő elhelyezésében feladatát jól megoldani sohasem fogja.

Egyébiránt köteletségünknek tartjuk a további fejleményekről számot adni a közönségnek addig is, míg eljönne amaz idő, melyben az intézők gondjai közt első helyen lesz az iskola s csak azután a — — kaszárnya.

— Csengessen csak a pinczérnek édes, s jöjjön, üljön le ide mellém.

Az ezüst csengetyű élesen szólalt meg a Liszka finom ujjai alatt, a ki lassan, komoran szállt le az emelvényről. A tanár arcából nem jót jósolt, igen rosszat sejtett; de azért helyet foglalt a mellette levő nádszéken. Egy simára fésült kellner kecses komplimával állott meg Juranics előtt, ki tintát-tollat s egy iv miniszterpapirost kért.

— Ha nem igaz történetet írnek, megtudnám én csinálni ennek a históriának a végét igen csinosan. Persze akkor a miniszterpapirosra nem lenne szükség, legfőlegb egy kis cyanikalira, egy kis pezsgőre, egy jól stimmelt zongorára, meg két ékes, ódai szárnyalású dikeióra, Liszkát odaültetném a zongorához, Juranicsesal cyanikalit töltenék a pezsgőbe, a világra szórt átkoktól s az egymás iránt való szerelemtől viharzó, esetleg ékes jambusokba tört monológokat eldeklamálnám velök, aztán „kioltanám a világot“ és kioltanám a világot, meg is siratnám őket alexandrinus rigmusokban. Úgy vélem, a végkifejlet elég tragikus lenne! — Amde az élet nagyobb drámairó, mint én.

Elmondom azt is, hogy az Élet hogy fejezte be ezt a fura történetet.

Tehát a tanár ur egy iv miniszterpapirost kért s odahajolt a mellette ülő Liszka füléhez, valamit mondott neki. Juranics nyugodt maradt, de Liszka előbb elsápadt, aztán a másik pillanatban kivörösödött, fekete szemei felvillantak, mint a foszfor, aztán kirugta maga alól a széket, lerogyott a kávéház padozatjára, átölelte annak a komoly, szőke férfinak térdeit s elkezdett sirni keservesen. Juranics alig tudta felismelni, oly görcsösen ragaszkodott belé.

— Na ne sirj aranyocskám, hiszen jóra fordul minden, ugy-e szeretni fogsz?

— Mindig!

— Ugy-e nem csalsz meg soha?

— Soha!

— Ugy-e hü leszel?

— Mint a vadászebed.

— Ugy-e feleségem leszel?

— Az, az leszek, mert szeretlek, mert titokban eddig is éretted epedtem; de éppen azért akartam magam veled megutáltatni, mert nagyon szeretlek, mert féltettelek a szájas világtól. Az az leszek, édes mindenem, imádot megváltóm, Istenem Istene! feleséged leszek.

— Juranics beütötte a pennáját a tintatartóba s Liszka a vállára hajolva nézte, hogy milyen nyugodt, higgadt, határozott vonásokkal, milyen szép gömbölyű betűkkel írja meg filozofiai tanári kathedrájáról való lemondását. Szépen összehajtogatta, megezimezte, előhívatta a portást s elküldötte a gymnázium igazgatójának.

Ő maga pedig felment a vendéglőtulajdonos szobájába, a szerződést megirták, felvette a hagyományos fekete frakkot, hóna alá csapott egy fehér szalvétát s már este az új pinczér szolgálta ki a tisztelt közönséget.

Gőzerővel.

— Önéletrajz. —

(A „Gömör“ eredeti tárczája.)

— Roppantul okos az a gyerek, kedves Samu gazda — szokta volt hajdan mondani a vén tanító bá' az apámnak.

Az apám meg hitte is, nem is. Nem akarok szegényre rosszat mondani.

Nagyon szerény ember volt s valószínűleg azért nem hitte el a tanító mondását, mert fia voltam, — arról meg nem sokat tartott. Hanem azért iskoláztatott tovább. Lehet, hogy titokban mégis elhitte, a mit rólam mások is állítottak s mint minden szülőnél, nála is felébredt a hiúság. Már nem tudom, én miattam-e vagy a maga személye miatt.

Szóval, kezdett rám is adni valamit, sőt annyira ment, hogy egyszer pipázáson kapva, elnápárolás helyett megajándékozott egy török pipával.

Egyszer aztán megtörtént velem egy boldog história, mely nemcsak lassan felépült re-nomém tette tönkre, de elvesztvén egész életemre az öregem respectusát.

Negyedik osztálybeli gymnázista voltam.

Egy szép őszi délután, a mint iskolába igyekeztem, hatalmas trombitaszó és dobpergés üté meg füleimet. Komédiások hirdették az előadásokat.

Czifra ruhájú csinos fiúk voltak. Lassu léptekkel — óriási gyermekeregtől kísérve — haladtak végig a városon. Én is elfeledve az iskolát, mindent, követtem őket, s velök csavarogtam be a várost.

Majd kimentem utánuk a város végén levő sátrukhoz és ott addig ólálkodtam, míg egy magamkoru tarka ruhás komédiás gyermek figyelmét sikerült reám irányítani.

Szóba álltam vele s a töle hallott sok szép dolog annyira megragadta „minden szépért és nemesért rajongó keblemet,“ hogy otthon este az öregnek kijelentém, miszerint én, az ő roppantul okos fia — meghalok vagy komédiás leszek.

— Inkább halj meg mindjárt — volt erre a lakonikus felelet — mintsem komédiás légy.

Néhány szó szegényügyünkről.

Tagadhatatlan, hogy a civilizatio előhaladt korát éljük. Igyekezünk társadalmunkat s általa államunkat erősíteni; igyekezünk fiainkat legalább is magunknál különb emberekké nevelni; fejleszteni óhajunk mindent, a mit üdvösnek tartunk azon szentföld felvirágoztatására és erősítésére, a mely a magyar embert termi; pártoljuk a tudományt, a művészetet és az ipart. Szóval a legtokéletesebben igyekezünk betölteni azt a helyet, melyet a művelt Európában nagyjaink bölcs előrelátása a magunk szorgalma, kitartása és becsületessége folytán kiérdemelnünk s elnyerünk sikerült.

De a mikor kifelé a legtokéletesebbeknek igyekezünk feltüntetni magunkat, bensőleg oly hibába esünk, mint az a nagyvárosi gavallér, aki — csak hogy más nagyvárosi s valóban gavallér társaival egy társaságban élhessen, elfelejti jövőjét s nem gondolva mással, mint éppen csak a szemét káprázató fény által megvakított jelenet, — kontóra vett ruhájában feszít, daczára annak, hogy a czifra ruha alatt fehérneműje piszkos és elrongyolt.

Gavallérok vagyunk a művelt Európa államainak concertjében. Czifra ruhánk, nagy és kitűnően felszerelt, kiképzett hadseregünk van.

De rongyos az alsó ruhánk s egy darabkája, a saját belügyeinket leginkább érintő megyei, illetve községi közigazgatásunk azon része, mely a községeinkben illetékes szegény, nyomorék és elaggott egyéneknek emberi módon való ellátásáról gondoskodni tartoznak.

Mert hiszen nem egyszer történt már meg, hogy például valamely N. községben született becsületes, de szegény szülők törvényes gyermeke, ugyanezen községben érte el azt a kort, a melyben a veradót kellett hazája oltárára felajánlania. Be is sorozták mint N. község katonáját, ezen minőségben szolgálta hazáját s tett eleget a törvény által reá szabott köteletségének úgy, amint az egy igaz és hazáját forrón szerető honfihoz illik. Kiűtött a háború s jobb karját veszté. Mit tegyen már most a különben is szegény ember?! Munkaképtelen, vagyona nincs, a koldulást nem viselheti el szegényenpir nélkül becsületes arcán. De hát élnie kell, mert hiszen nyomorúságát nem tetőzheti bünnel s nem mehet az isteni törvények ellen az, a kit az emberi törvények teljesítése és hazája szeretete tett földönfutó nyomorulttá; nem lehet öngyilkos! Kénytelen élni s kénytelen azon utolsó kenyérdarabhoz ragaszkodni, a melyet azon község tartozik a szájába adni, melynek szolgálatából kifolyólag, mint annak fia lett ily nyomorulttá.

Természetesen a legtöbben azt fogják hinni, hogy ezen férfinak megélhetéséről minden esetre N. község gondoskodott, mert hiszen ez az ember községének, a haza iránti kötelezettségéből kifolyó szolgálat teljesítése közben vesztette el nemcsak egész élete boldogságát, de még azt a darab kenyeret is, a melyet a szegény ember jobb kéznek nevez. Ezt hozná magával

Imigyen döngött az apai szózat, mely azonban hatalmas oppozitívólón fogadva általam s tekintve, hogy rögtön meghalni nem volt kedvem, beálltam komédiásnak s a truppal együtt ott hagytam szülőhelyemet.

Csakhamar azonban ráuntam komédiási szerepléseimre és egy szép napon megszöktem a társulattól. Utamat hazafelé vettem. Utközben egy a Mátra alján levő városkába jutottam, hol kifogyva mindenemből, beállottam mérnökinasnak.

Egy egész esztendeig szívtam az üde falusi levegőt, határlánczok húzogatása és a jelzőoszlopok czölöpölésével lopva az időt. Innen szerencsés auspiciumok közt a gazdasági pályára adtam magam, érezve, hogy tehetségem csakis ezen a téren fejthetem ki.

Néhány hónap múlva azonban éreztem, hogy a kocsikenőcs és a trágyahordás, a vetés, meg aratás, nem azok az eszmék, melyek az ideális lellem fellengős vágyait teljesen kielégíthetnék.

Szétnéztem az életpályák között és úgy találtam, hogy magasztosabb hivatás a jogásznál nincs. Ah! ez az igazi pálya, a hol szabadon, minden gát nélkül csaponghat a képzelet, hogy magába ölelje a jog, az élet minden viszonyának igazságát. Végre odajutottam, hol csakugyan kielégíthetem tudomány után szomjazó lellem minden óhaját.

Végzetem azonban, mely gözerővel tölt előre az élet zavaros ösvényén, egy nap összehozott valami hírlapcsinálóval és pár órai diskurzus után beláttam életem eddigi összes tévedését, tisztába voltam vele, hogy az Uristen engem hírlapírónak teremtett. Így aztán ott hagytam a jogászkodást, beálltam az említett hírlapíró barátomhoz korrektornak.

a méltányosság is, de sőt ezt követelné a minden jognak alapját képező fogalom: az igazság!

Sajnos, hogy nemmel kell válaszolnom. Mert mi történt vele? hogy tengette napról-napra nyomorult életét? A hazájáért harcolt hős hadfi, házról-házra járt hálni épen úgy, mint étkezni, s örült, ha télnék idején a barmok között, azok istállójában, azok párája által pótolhatta testmelegének azon hiányát, a melyet elrongyolt ruhadarabok által fedett teste különben tűrni lett volna kénytelen; örült, ha nem a kutyával egy tálból kellett ennie, s a boldog ritkaságok között említé azt a napot, a melyen ellankadt testét, némileg jóllakva hajthatta nyugalomra!

Nem egyesek vannak ily körülmények között, de százak, sőt talán ezrek is ez országban. És még sem akad ember, a ki ezeknek az ügyben segítene, vagy legalább is megkísérlezné azt. Pedig a társadalom ezen nyomorultjait is emberek nemzették, szerető női szív alatt hordta őket is az édes anya s remegve aggódott a kis csecsemőért nem is sejtve, mi vár reá még ez életen át. Mert ha tudja a jövőt, a mi a kisdédére vár, talán éppen az anyaiszeretet teszi gyermeke gyilkosává! Pedig a szerető szülők ezeket is szeretettel nevelték, hogy az államnak hasznos polgáiraivá legyenek, s most mégis, a midőn önhibájukon kívül és éppen hazafiúi és polgári köteleiségeik pontos teljesítése előhalottá tevé őket, gazdátlan kutyák módjára kénytelenek barangolni!

Ez történik a mai civilizált korban, midőn már az állatok védelmére is „állatvédő egyletek” alakultak.

Avagy talán többre becsüljük állatainkat, mint embertársainkat? Vagy talán nem nagyobb kintzás, ha az Isten által észszel megáldott, saját képére teremtett s embernek elnevezett teremtményt, — magunk közül kilökve — a barmok társaságára utaljuk, mintha az igavonó állatokat tulterheljük; itt a legrosszabb esetben a tulterhelés az állat elhullását okozhatja, de a társadalom ezen — embereknek csak csufolt — férgei még a halál jótéteményező áldását sem szerzemetik meg nyomorúságuk árán, ha csak öngyilkosságuk által bünösökké válni nem akarnak.

Segítsünk tehát ezek baján, mutassuk meg, hogy embertársaink nyomorát és elhagyatottságát a boldogság közepette is szemmel kísérjük! Mutassuk meg, hogy „szeretjük felebarátainkat, úgy mint önmagunkat.”

Igyekezünk szegény elaggott és elnyomrodott megyei illetőségű egyéneinknek úgy is nyomorult életét felebaráti szeretetünkkel lehetőleg türelmővé tenni.

Létesítsünk a járási székhelyeken e végből menházakat! S ha ez sikerülend, községeink megszabadulnak ama tehertől, a mely az ilyen nyomorultaknak az eltartásából közvetlenül reájuk hárul. Szegény és munkaképtelen lakosai járásunknak pedig, emberi bánás- és ellátásban fognak részesülni.

Hogy az ily menházakat éppen a járási székhelyén tartom felállítandónak, sokak előtt

Nem olyan magas állás, mint a kötélén való tánczolás, de nem is olyan alacsony, mint a határlánczok vonszolása. Imádom a korrektorságot, főleg most, midőn nem ott vagyok már; de imádom azért, mert általa alapítam meg szerencsémét.

Igaz, — ez a szerencse nem valami fényes, — belátom, de vajjon szegény embernek volt-e valaha fényes szerencséje? Nem!

S én ebben a boldog tudatban tökéletesen meg vagyok a szerencsémnel — amit alább elmondok — elégedve.

A szedőgyerek, kinek magam is parancsolhattam — legalább annyit, hogy a korrekturát vigye ki — éppen friss nyomást hozott az asztalomra, a mint halk kopogtatás után egy nem megvetendő testalkatu urinő (később tudtam meg, hogy hentesné a szentem) lépett a szobába s a szerkesztő után tudakozódott.

Tekintélyesen köhintettem, megértendő vele, hogy bár nem vagyok az illető uri ember, de velem is szóba állhat.

Értelmes nő volt, mert elérté köhintésem s egy jelentős krákogás után körülbelül ezeket mondta:

— No hát hallja az ur, ha az ur a szerkesztő, (itt már banni kezdtem a köhintésem) hát micsoda dolog az, hogy az ujságba ilyesmit tesz ki.

Ezzel elővett a hátulsó részén levő börtás-kából egy lapot s kiterítve élém, böngészve olvassa át az itt irottakat:

„Az . . . utca 24-ik számú házból, ma reggel egy természetes konyhatündér, minden rend félrevetésével a lehető legháziasabb kosztümben rohant ki s az utcán oly éktelen lármát vitt véghez, hogy Xantippe is (egy bizonyos Szokratesznek a harpia felesége) leczkét vehetett

talán magyarázatra szorul. És azért ennek, valamint a kivitel módjának fejtegetése, illetve általam gondolt módjára nézve, legyen szabad a következőket előadnom.

A menháznak a járás székhelyén leendő felállítását éppen azon okok javasolják, a melyek miatt a közigazgatási és közegészségügyi közegek a járás székhelyén összpontosítottak, mert természetesen nem volna a cél elérve a járás munkaképtelen szegényeinek a járás székhelyén leendő csoportosításával a nélkül, hogy az illető közigazgatási hatóság úgy gazdasági, mint közegészségügyi viszonyait ne ellenőrizze.

A mi pedig eszmém megtestesülésének pénzügyi részét illeti, erre kiterjeszkednem felesleges, mert hiszen a községek szegényalapjának összevonása és a menházban elhelyezettek ellátásának, a községek által történendő díjazása biztosítaná ezen — úgy humanisztikus, mint rendőri szempontból nagyon indokolt — intézménynek fennállhatását. Egyébként a részletek megállapítása a megyei törvényhatóság tagjainak bölcs belátásától függne.

Ajánlom tehát ezen — bár annak nem tetsző, de mégis fontos — ügynek tanulmányozását, és szegény ügyünkbe való mélyebb betekintését, s hiszem, sőt bizony tudom, hogy egy kis jóakarat és érdeklődés az ügy iránt, rövid időn megtermi áldásos gyümölcseit.

DIODOR.

Tisztelettel felkérjük lapunk olvasóközönségét, hogy az előfizetési díjakat lapunk kiadóhivatalába (Kossuth-utca 7. sz.) címelve, okvetlen még e hét folyamán küldjék be, nehogy e miatt lapunk további szélküldésében akadályozva legyünk.

A „GÖMÖR” ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 5 frt — kr.
Félévre 2 frt 50 kr.
Hivatalok, községek, községi körjegyzők és tanítók részére egész évre 3 frt — kr.

Egyszersmind felkérjük mindazokat, kik lapunkra előfizetni akarnak, de annak első számát meg nem kapták, sziveskedjenek erre nézve kiadóhivatalunkhoz fordulni, mely e tekintetben a legnagyobb készséggel fog eleget tenni.

Tisztelettel

A „GÖMÖR” KIADÓHIVATALA.

volna tőle. Az illető konyhatündért ajánljuk a rendőrség figyelmébe.

— Hát tudja meg az ur, hogy az az aszszony én voltam; (végtelen öröm fogott el e tudatra), tudja meg, hogy én semmiféle konyhatündér vagy Santite nem vagyok, (illő meghajtással tudomásul vettem), tudja meg az ur azt is, hogy én tölem senki, még a Szokratesz harpia felesége se vegyen leczkét, engem ne ajánlgassanak az urak senki fiának, mert Isten látja lellem, kitekerem a nyakát valamennyi himpell . . . izé, olyat teszek, hogy magam is megbánom.

Alig birtam lecsillapítani.

Nyájas hangon biztosítottam, hogy a számot eltévesztették irás közben, hogy nem őt gondolták a harpia és konyhatündér alatt s megígértem, hogy nem ajánljuk őt senki figyelmébe.

Visszont kijelenté, hogy nyakkitekerési szándékáról lemond és hívott a házához, mert, mint mondá, van egy kis babucsukája, azt kérdezzük meg, hogy igaz-e, amit róla írtak.

Végre távozott, de távozásakor meghívott, mely meghívásnak én eleget teendő, elmentem hozzája.

S most végére érek történetemnek. Az életben mindig gözerővel haladtam előre. A nagy haladásnak végére értem. Beköszöntött a szerencse, egy szép barna menyecske képében, aki ugyancsak hentesné, de áldott jó kosztja mellett — mit sokért nem adok — végtelen jó teremtés és a mi fő — szeret.

A szerencsémén aztán áldás is van, a mely már hat év óta minden esztendőben pontosan megjelenik, a mint ezt eléggé világosan bizonyítja a — matrikula.

Ij. MAMLASZ MATYI.

Időrendi naptár.

Május 9-én: Közigazgatási bizottsági ülés d. e. 10 órakor.

Május 9-én: Állandó választmányi ülés d. u. 3 órakor.

Május 10-én: Rendkívüli megyebizottsági közgyűlés d. e. 10 órakor.

Május 11-én: Rimaszombat—Várgedei ut fentartására felügyelő-bizottság ülése a városházán d. u. 2 órakor.

Május 12-én: A feledi malomgát miatt emelt panasz ügyében kiküldött bizottság helyszíni szemléje.

Május 13—14-én: A községi és körjegyzői vizsga, — első napon írásbeli, másodikon szóbeli.

HIREK.

— **Áthelyezés.** Lengyel György, rimaszécsi kir. járásbíró, király ő felsége f. év április 29. napján kelt legmagasabb engedélye alapján, saját kérelmére s hasonmóságban, a rimaszombati kir. járásbíróshoz tétetett át. Rimaszécs vesztett, Rimaszombat nyert, mi pedig örülünk, hogy városunk és vidékének jogkereső közönsége benne kitünő bírójára akad.

— **Wagner Henrik**, tűzértségünk közszerepében álló századosa tisztelőre, Kassára történt áthelyezése alkalmából, városunk polgárságának több tagja, e hó 5-én csütörtökön, a tiszti étkezde helyiségeiben bucsulakomát rendezett.

— **Kinevezés.** Józsa Antal, a gömörmezei kir. tanfelügyelőség tollnoka, a vallás és közoktatási miniszterium által a központba lett hasonállásra kinevezve, minek folytán társaséletünk egy igazán szeretetreméltó alakját veszíti el benne; olyat, ki érintkezéseiben s hivatása kötetelmei teljesítése körül, ittműködésének aránylag rövid ideje alatt is, a közönség becsülésére tette magát érdemessé. Kitüntetésének, haladásának, velünk együtt bizonyára minden ismerőse őszintén kíván szerencsét.

— **Zsinati képviselők.** Glaufer Pál, a kishonti ág. ev. egyházmezei főesperese és rimaszombati lelkész, e hó 3-án, Kubinyi Aladár, a rimaszombati kir. törvényszék elnöke pedig ma Budapestre utazott, hogy a zsinati előértekezleten, s az arra következő nagy gyűlésen, mint egyházmegyéjük képviselői, a nálok megszokott ügybuzgalommal részt vegyenek.

— **Helyettesítés.** Prúnyi Vilmos, a rimaszombati ág. ev. egyház kántoránitójája, már hosszabb idő óta betegeskedvén, hivatali szolgálatában helyettesítésre szorult; ez okból az egyháztanács a főtí egyház segédtanitóját, Remenyik Lajost választotta meg helyettesítőül, ki rimaszombati születésű, s f. hó elsejétől tényleg működik is.

— **Tömeges előléptetés.** A m. á. v. husvéti előléptetési több megyénkbeli tisztviselőjének előléptetését hozták meg. Névszerint: a feled-tiszolci vonalon Mirka Károly állomási főnök az V. rf. 2. o.-ból, ugyanazon rf. 1. o.-ba léptetett elő. Kelemen János nyustya-likéri állomási főnök pedig a VI. rf. 3. o.-ból az V. rf. I. o.-ba neveztetett ki; a bánréve-dobsinai vonalon pedig Bozsó Pál, rozsnói állomási főnök az V. rf. I. o.-ból a IV. rf. 3. o. szerint ellenőrré neveztetett ki és Havas Ignác, a rozsnói osztálymérnökség mérnöke, az V. rf. 2. o.-ból ugyanazon rf. 1. osztályába soron kívül léptetett elő.

— **Nagy veszteség.** A miskolci ág. ev. nőegylet elnöke, Árvai Teórea Vilma, kinek váratlan elhunytáról ma egy hete, csak lapunk zártakor értesülénk, f. év. április 24. napján, 65 éves korában fejezte be áldástörjesztő munkásságban töltött, érdemekben gazdag életét. És nagyon sokat vesztett benne a társadalom, a miskolci közönség, a szegények, különösen a jótékony célú közintézmények. Azon ritka nők közé tartozott, kik nemesen érző szívvvel, magasan szárnyaló gondolkozású lélekkel, mindig készségesen gyámolítják azon törekvéseket, melyek a közjó eszményét megközelíteni, valósítani kívánják. E részben, bár egyébként szerette kerülni a feltűnést, senki által sem engedte felülmúlni magát s a hol az emberszeretnek könyeket letörölni, fájdalmat, szükségét enyhíteni, avagy valami maradandót alkotnia kellett, onnan ő sohasem hiányzott. A rimaszombati egyesült prot. főgymnásium tanári nyugdíjalapjának megteremtésében is nem csekély része van az elhunytak, ki buzdító tettel, szóval hatott környezetére. Nevét az utóbb említett intézmény aranykönyvébe jegyezte, de bizonyára megőrzi azt a hálás utódok hű emlékezete is.

— **Halálozás.** Rimaszécsen Holló Gizella, hosszú szenvedés után, életének 15-ik évében, f. hó 1-én jobb létre szenderült s ugyancsak e hó 3-án hel eztegett örök nyugalomra a hangonyi sírkertben. Áldás hamvaira!

— **Etelka néni**, azt a kedves, mindenkitől szeretett óvónőt, kihez 17 éven át oly igen raskaszkodtak kisedeink, elvesztettük, mert lemondott; elhagyva a tért, melyen sok, igen sok szülőt kötelezett öszinte halára maga iránt, mely hálának a községi iskolaszék f. év. április 27-én tartott ülésében jegyzőkönyvileg adott maradandó kifejezést. Helye pályázat útján fog betölteni azok közül, kik kellő elméleti és gyakorlati képességükről szóló bizonyítványukat f. év. június 1-éig a helybeli iskolaszékhez benyújtják. Szívünkől óhajtjuk, hogy a megválasztandó, a távozott helyén második kegyelt „Etelka“ legyen.

— **A feledi cassino** ujonnan épült tekepályájának az ünnepélyes megnyitása e hó elsején, vasárnap volt. A versenydobással egybekötött megnyitáson Feled és környékének intelligenciája szép számmal volt képviselve, mely a délutáni kedélyes „kuglizás“ után a casino helyiségeiben rendezett társasvacsorára gyűlt egybe, melyet a kitünő és fesztelen jókedv mellett Szepessy Károly feledi plébános gyönyörű toaszóján kívül, a Sándor Szilárd remek bari-tonja fűszerezett. A zene élvezetében az Erneszt bandája részesítette a diszes közönséget, melynek fiatalabb tagjai egész a hajnali órákig voltak együtt.

— **Gömörmezei** inségesei, kiknek száma hivatalos megállapítás szerint 816 főre megy, eddig 800 frtnyi segélyt vettek igénybe, mely összegből Polonkán 100, Pohorellán 100, Sumjácson 200, Telgárton 100, Vernáron 100, Murányon 45, Murányhosszúrétén 35, Murányhuttán 50, Murány-Lehotán 20, Murány-Zdichaván 25 és Kiszörözén 25 frt osztatott ki, még pedig élelmiszerek alakjában úgy, hogy minden község helyi bizottsága naponkénti részletekben látja el abból a szűkölködőket. Helpa és Závadka község eddig önére-jéből segítette szegényeit, de a vagyonosabb lakosok feleslege már itt is elfogyván, szintén közsegélyre szorult, azonban 250 frtnál többre nem igen lesz szüksége, miután a tavaszi munka beállta s a kedvezőbb időjárás mellett a nép már talál némi keresetforrást. A fenti segélyösszegeken kívül, nevezett községek számára a megyei inségalaphól még 2085 forint utalványoztatott kamat nélküli kölcsönül, hogy a szükséges vetőmag is beszerezhető legyen. Megyénk hatóságának emez elismerésre méltó intézkedéseit közönségünk megnyugvással veheti tudomásul.

— **Közlekedés.** A f. évi május hó 1-jével életbe léptetett vasuti új menetrend a Rimaszombat és Rimaszécs között közlekedőkre nézve hátrányosnak bizonyult, a mennyiben Feled felől Rimaszécs felé személyvonat csak d. u. 2 órakor megy. E miatt azon ügyfelek, kik a rimaszécsi járásbíróshoz, valamint azok, kik Rimaszécs s vidékéről kénytelenek a feledi, illetve rimaszombati hatóságok előtt megjelenni, elesvén a közvetlen és gyors vasuti közlekedéstől, most ez ut-miatt egy egész napot elveszitenek, hacsak nem akarnak előfogatot igénybe venni. Azt hisszük, e közlekedési nehézség megszüntetése nem volna lehetetlen, sőt remélni merjük, hogy a miskolci vasutfelügyelőség sem lenne ettől idegen, ha az érdekelt vidék közönsége kellő nyomatékkal jut-tatná tudomására óhaját. Erre nézve különben, valamint az ezzel szoros összeköttetésben álló járási székhely kérdésére nézve, a mennyiben ezt most lapunk térszűke miatt, nem tehetjük, — legközelebb alkalmat veszünk magunknak bővebben nyilatkozni.

— **Térzene.** Közönségünk iránti figyelem bizonyítékának kell tekintenünk Palócz Kálmán és zenekara részéről, hogy szokott, hetenkinti kétszeri térzeneje sorát e hó elsején megkezdette, s valóban a nagyszámú sétálóközönség gyönyörködve hallgatta válogatott zenedarabjait. Kár, hogy élvezetében bosszantóan zavarta az a léha dulajkodás, melylyel a zenekar körül holmi rakoncátlan inas és cselédnépség egymást lökdösve zsidogott. Jó volna tán ezeket is egy kis illedelemre tanítani, ha másként nem, hát a rendőrségnek ott amugy is unatkozó emberei által.

— **A Jánosiban** márczius hó 28-án megtartott jelmez-estélyen az összes bevétel volt 256 frt, — a kiadás 96 frt 33 kr. E szerint a tiszta jövedelem 159 frt 67 krt tett, mely 160 frtra egészítettvén ki, felében az árva megyei inségeseknek, felében a jánosii iskolának adatott át. — Felülfizettek: Br. Nyáry Sándor 10 frtot; Hámos László, Draskóczy László, Fáy Barnabás, Bornemisza István, Ebeczky Elek 8—8 frtot; Fáy István, Hámos Zoltán, Mariássy László 6—6 frtot; Borbély László, Török Bálint 5—5 frtot; özv. Diószegi Zsigmondné 4 frtot; Pongrácz Ernő, Ragályi Gyula, Putnoky Móricz, Sárközy Gyula, Hámos Aladár, 3—3 frtot; Györy Dánielné, Kubinyi Imre, Madarassy Dezső, Abonyi Pál, Hellebront Lina, Lenkey Istvánné 2—2 frtot; Ebeczky Imre, Vályi Ilona, Kubinyi Sándorné, Kubinyi Berta, Molnár József, Horváth József 1—1 frtot.

— **A ragadós tüdőlob**, mely hazánk fel-

vidékének szarvasmarha állományában járványszerűleg lépett fel, a folyó hó 6-ik napján meg-ejtett vizsgálat alkalmával Sumjác községben is észleltetett. A gyanus tünetek miatt eddig csak egy darab marhának levágatása lett elrendelve, a többiekre nézve pedig minden szükséges óvintézkedés szigoruan foganatosított.

— **Az ipari és gyári alkalmazottaknak** betegség esetén segélyezésére vonatkozó 1891. XIV. törvény értelmében, a kerületi betegsegélyző pénztárak megalakítási előmunkálatai Rimaszombati város tanácsa, mint elsőfoku iparhatóság részéről, mely hatóság székhelye a kereskedelmi miniszterium rendelete által, a rimaszécsi, rimaszombati, tornallyai és nagyröczei járás, továbbá Rimaszombat és Nagyröcze rendezett tanácsu városok területére nézve, székhelyül jelöltetett ki — megtétettek. Az említett 4 járás és 2 r. t. város önálló iparosai és kereskedői e hó 4-ére, az alkalmazott segéd munkások pedig 5-ére voltak egybehiva azon bizalmi férfiak megválasztása végett, kik hivatva lesznek, az átlagos napibérek megállapítva, az alapszabályokat megszerkeszteni. Bizalmi férfiakul megválasztottak ez alkalmal Hollóssy József asztalos és Tibély S. kereskedő Rimaszombathól; a tornallyai járásból Szolga István putnoki szabómester és Borzi András tornallyai csizmadiamester; a rimaszombati járásból Takács Dániel tiszolci mészáros és Novék Emil ujtantalvölgyi gyári igazgató, a rimaszécsi járásból Krajnák Pál jánosii asztalosmester és Elek Gusztáv rimaszécsi cipész-mester; a nagyröczei járásból Orosz Gyula kövi lakos kereskedő és Barta Ferencz dereski lakos ácsmester; Nagyröcze város részéről Gál Sámuel ottani szijgyártómester. A segédek és gyári munkások bizalmi férfiakul megválasztása meghiusult, mivel az ajánlattételre felkért illető járásbeli főszolgabírói hivatalok — a tornallyait kivéve — az ez irányban megkeresésnek nem tettek eleget, e miatt új választás megejtése határozatott el. A rimaszombati általános ipartestület — mint értesülünk — lemondott azon jogáról, hogy a testületi segélypénztárt önállólag, a kerületi pénztártól elkülönítve megalakítsa, mivel a pénztár székhelye különben is helyben lévén, a testületi tagokra a kiválás előnyt nem biztosít.

— **Vád alá helyezett községi előjáróság.** Forgácsfala község előjárósága, élén Benus András községi bíról és Holich Elek körjegyzővel, valamely hivatalos eljárás alkalmával, oly községi bizonyítványt állított ki néh. Podsztavek János vagyoni viszonyairól s erkölcsi minőségéről, melyben a hitelezők, de leginkább az elhunytak özvegye meg nem nyugodhattak azért, mivel a valóságnak meg nem felelő, egyszerű hamis adatokat tartalmaz. Jelesül a „hivatalos köteleességgel“ írott bizonyítvány szerint Podsztavek János vagyontalanul s mint olyan ember halt el, ki nem volt érdemes arra, hogy fejét a nap világa, melege érje, holott — amint beigazolva lett, Podsztavek János telek-nyvileg nevére jegyzett ingatlanul is birt, s arról, hogy erkölcsileg nyilván megróható életet folytatott volna, még ha szabad lenne, sem tudnák igazolni a rosszakarók. Az ekként „holta után“ rágalmozottnak özvegye panaszára meg-ejtett vizsgálat előalapot nyújtott ahhoz, hogy nevezett községi előjáróság hamis közokirat ki-állítására, rágalmozás és becsületsértés vétsége miatt a rimaszombati kir. törvényszék által f. év jun. 8. napjára kitűzött végtárgyaláshoz vádlotként beidéztessék. Mennyiben bűnösök, avagy vétke-sek, azt a törvényszék bölcsesége fogja megítélni.

— **Veres kakas.** Nincs veszedelmesebb és rémségesebb madár a veres kakasnál. Ez a pusztító szörnyeteg, a hol megjelenik, legtöbb esetben nyomort, kétségbeesést, szörnyű fájdalmat hagy az emberiség között. Április 23-án Vajda Ferdinánd „alui“ tanyáján ütött sátrort, pár percz alatt lángtengerbe borítva egy kazal szalmát. Mentésről szó sem lehetett, mert a tűz féktelen vilámgyorsasággal terjedt tova, földig hamvasztva a szalma kazalt. A tűz keletkezésének oka: hihe-tőleg vétke gondatlanság.

— **Izgatás** vádjá miatt vont a felelősségre a rimaszombati kir. törvényszék Hruska János nyustyai bírót, ama bizonyos „papválasztás“ (vagyis nem választás) ügyéből kifolyólag, mely miatt Krizsán Zsigmond segédlelkész, félrevezetett társaival együtt, annak idején olyan szomorú hirre jutott, akár a turóc-szentmártoni „maticza“. Ez ügyben a kassai kir. tábla nem látta az izgatás vádját bebizonyítottnak azért, mivel a büntetőtörvény 172. §-a körébe az egyházi hatóságok — szerinte — nem vonathatván a 171. §-ban körülírt vétség Hruska János terhére, habár a zavargás beigazolva lett is, be nem tudható. A kir. Curia ezen felmentő érve-léssel szemben kimondva, hogy az „egyházi ha-tóságok“ is igényt tarthatnak a törvény védel-mére, mert másként minden lázító kifakadások-nak kitéve lehetnének: a rimaszombati kir. tör-vényszék vád alá helyező határozatát helyben hagyta. A végtárgyalás napja majd csak akkor

Időrendi naptár.

Május 9-én: Közigazgatási bizottsági ülés d. e. 10 órakor.

Május 9-én: Állandó választmányi ülés d. u. 3 órakor.

Május 10-én: Rendkívüli megyebizottsági közgyűlés d. e. 10 órakor.

Május 11-én: Rimaszombat—Várgedei ut fentartására felügyelő-bizottság ülése a város-házán d. u. 2 órakor.

Május 12-én: A feledi malomgát miatt emelt panasz ügyében kiküldött bizottság helyszíni szemléje.

Május 13—14-én: A községi és körjegyzői vizsga, — első napon írásbeli, másodikon szóbeli.

HIREK.

— **Áthelyezés.** Lengyel György, rimaszécsi kir. járásbíró, király ő felsége f. év április 29. napján kelt legmagasabb engedélye alapján, saját kérelmére s hasonmósághoz, a rimaszombati kir. járásbíróshoz tétetett át. Rimaszécs veszített, Rimaszombat nyert, mi pedig örülünk, hogy városunk és vidékének jogkereső közönsége benne kitünő bírójára akad.

— **Wagner Henrik,** tüzérségünk közszeregetben álló századosa tiszteletére, Kassára történt áthelyezése alkalmából, városunk polgárságának több tagja, e hó 5-én csütörtökön, a tisztí étkezde helyiségeiben bucsúlakomát rendezett.

— **Kinevezés.** Józsa Antal, a gömörmezei kir. tanfelügyelőség tollnoka, a vallás és közoktatási miniszterium által a központba lett hasonállásra kinevezve, minek folytán társaséletünk egy igazán szeretetreméltó alakját veszíti el benne; olyat, ki érintkezéseiben s hivatása kötelmei teljesítése körül, ittműködésének aránylag rövid ideje alatt is, a közönség becsülésére tette magát érdemessé. Kitüntetésének, haladásának, velünk együtt bizonyára minden ismerőse őszintén kíván szerencsét.

— **Zsinati képviselők.** Glaufer Pál, a kishonti ág. ev. egyházmegye főesperese és rimaszombati lelkész, e hó 3-án, Kubinyi Aladár, a rimaszombati kir. törvényszék elnöke pedig ma Budapestre utazott, hogy a zsinati előértekezleten, s az arra következő nagy gyűlésen, mint egyházmegyéjük képviselői, a náluk megszokott ügybuzgalommal részt vegyenek.

— **Helyettesítés.** Prúnyi Vilmos, a rimaszombati ág. ev. egyház kántortanítója, már hosszabb idő óta betegeskedvén, hivatali szolgálatában helyettesítésre szorult; ez okból az egyháztanács a főt egyház segédtanítóját, Remenyik Lajost választotta meg helyettesítőül, ki rimaszombati születésű, s f. hó elsejétől tényleg működik is.

— **Tömeges előléptetés.** A m. á. v. husvéti előléptetési több megyénkbeli tisztviselőjének előléptetését hozták meg. Névszerint: a feled-tiszolci vonalon Mirka Károly állomási főnök az V. rf. 2. o.-ból, ugyanazon rf. 1. o.-ba léptetett elő. Kelemen János nyustya-likéri állomási főnök pedig a VI. rf. 3. o.-ból az V. rf. I. o.-ba neveztetett ki; a bánréve-dobsinai vonalon pedig Bozsó Pál, rozsnói állomási főnök az V. rf. I. o.-ból a IV. rf. 3. o. szerint ellenőrré neveztetett ki és Havas Ignác, a rozsnói osztálymérnökség mérnöke, az V. rf. 2. o.-ból ugyanazon rf. 1. osztályába soron kívül léptetett elő.

— **Nagy veszteség.** A miskolci ág. ev. nőegylet elnöke, Árvai Teórea Vilma, kinek váratlan elhunytáról ma egy hete, csak lapunk zártakor értesülünk, f. év. április 24. napján, 65 éves korában fejezte be áldástterjesztő munkásságban töltött, érdemekben gazdag életét. És nagyon sokat veszített benne a társadalom, a miskolci közönség, a szegények, különösen a jótékonykezelt közintézmények. Azon ritka nők közé tartozott, kik nemesen érző szívvel, magasan szármaly gondolkozású lélekkel, mindig készségesen gyámolítják azon törekvéseket, melyek a közjó eszményét megközelíteni, valósítani kívánják. E részben, bár egyébként szerette kerülni a feltűnést, senki által sem engedte felülmulni magát s a hol az emberszeretnek könyeket letörölni, fájdalmat, szükségét enyhíteni, avagy valami maradandót alkotnia kellett, onnan ő sohasem hiányzott. A rimaszombati egyesült prot. főgymnasium tanári nyugdíjalapjának megteremtésében is nem csekély része van az elhunytának, ki buzdító tettel, szóval hatott környezetére. Nevét az utóbb említett intézmény aranykönyvébe jegyezte, de bizonyára megőrzi azt a halás utódok hű emlékezete is.

— **Halálozás.** Rimaszécsen Holló Gizella, hosszú szenvedés után, életének 15-ik évében, f. hó 1-én jobb létre szenderült s ugyancsak e hó 3-án helz tetett örök nyugalomra a hangonyi sirkertben. Áldás hamvaira!

— **Etelka nénit,** azt a kedves, mindenkitől szeretett óvónőt, kihez 17 éven át oly igen raskaszkodtak kisdedeink, elveszítettük, mert lemondott; elhagyva a tért, melyen sok, igen sok szülőt kötelezett őszinte hála magára iránt, mely halának a községi iskolaszék f. év. április 27-én tartott ülésében jegyzőkönyvileg adott maradandó kifejezést. Helye pályázat útján fog betöltetni azok közül, kik kellő elméleti és gyakorlati képességükről szóló bizonyítványukat f. év. június 1-éig a helybeli iskolaszékhez benyújtják. Szívünkől óhajtuk, hogy a megválasztandó, a távozott helyén második kegyelt „Etelka“ legyen.

— **A feledi cassino** ujonnan épült tekepályájának az ünnepélyes megnyitása e hó elsején, vasárnap volt. A versenydobással egybekötött megnyitáson Feled és környékének intelligenciája szép számmal volt képviselve, mely a délutáni kedélyes „kuglizás“ után a casino helyiségeiben rendezett társasvacsorára gyűlt egybe, melyet a kitünő és fesztelen jókedv mellett Szepessy Károly feledi plébános gyönyörű toasztján kívül, a Sándor Szilárd remek baritonja fűszerezett. A zene élvezetében az Ernő bandája részesítette a diszes közönséget, melynek fiatalabb tagjai egész a hajnali órákig voltak együtt.

— **Gömörmege** inségesei, kiknek száma hivatalos megállapítás szerint 816 főre megy, eddig 800 frtnyi segélyt vettek igénybe, mely összegből Polonkán 100, Pohorellán 100, Sumjácson 200, Telgárton 100, Vernáron 100, Murányon 45, Murányhosszuréten 35, Murányhuttán 50, Murány-Lehotán 20, Murány-Zdichaván 25 és Kistrőczen 25 frt osztott ki, még pedig élelmiszerek alakjában úgy, hogy minden község helyi bizottsága naponkinti részletekben látja el abból a szűkölködőket. Helpa és Zavadka község eddig önjelől segített szegényeit, de a vagyonosabb lakosok feleslege már itt is elfogyván, szintén közsegélyre szorult, azonban 250 frtnál többre nem igen lesz szüksége, miután a tavaszi munka beállta s a kedvezőbb időjárás mellett a nép már talál némi keresetforrást. A fenti segélyösszegeken kívül, nevezett községek számára a megyei inségalapból még 2085 forint utalványoztatott kamat nélküli kölcsönül, hogy a szükséges vetőmag is beszerezhető legyen. Megyénk hatóságának emez elismerésre méltó intézkedéseit közönségünk megnyugvással veheti tudomásul.

— **Közlekedés.** A f. évi május hó 1-jével életbe léptetett vasuti új menetrend a Rimaszombati és Rimaszécs között közlekedőkre nézve hátrányosnak bizonyult, a mennyiben Feled felől Rimaszécs felé személyvonat csak d. u. 2 órakor megy. E miatt azon ügyfelek, kik a rimaszécsi járásbírósnál, valamint azok, kik Rimaszécs s vidékéről kénytelenek a feledi, illetve rimaszombati hatóságok előtt megjelenni, elesvén a közvetlen és gyors vasuti közlekedéstől, most ez ut miatt egy egész napot elveszítene, hacsak nem akarnak előfogatot igénybe venni. Azt hisszük, e közlekedési nehézség megszüntetése nem volna lehetetlen, sőt remélni merjük, hogy a miskolci vasutifelügyelőség sem lenne ettől idegen, ha az érdekelt vidék közönsége kellő nyomattal juttatná tudomására óhaját. Erre nézve különben, valamint az ezzel szoros összeköttetésben álló járási székhely kérdésére nézve, a mennyiben ezt most lapunk térszűke miatt, nem tehetjük, — legközelebb alkalmat veszünk magunknak bővebben nyilatkozni.

— **Térzene.** Közönségünk iránti figyelem bizonyítékának kell tekintenünk Palócz Kálmán és zenekara részéről, hogy szokott, hetenkinti kétszeri térzeneje sorát e hó elsején megkezdte, s valóban a nagyszámu sétálóközönség gyönyörködve hallgatta válogatott zenedarabjait. Kár, hogy élvezetében bosszantóan zavarta az a léha dulajkodás, melylyel a zenekar körül holmi rakonzátlan inas és cselédnépség egymást lökdösve zibongott. Jó volna tán ezeket is egy kis illedelemre tanítani, ha másként nem, hát a rendőrségnek ott amugy is unatkozó emberei által.

— **A Jánosiban** márczius hó 28-án megtartott jelmez-estélyen az összes bevétel volt 256 frt, — a kiadás 96 frt 33 kr. E szerint a tiszta jövedelem 159 frt 67 krt tett, mely 160 frtra egészítettvén ki, felében az árva megyei inségeseknek, felében a jánosii iskolának adatott át. — Felülfizettek: Br. Nyáry Sándor 10 frtot; Hámos László, Draskóczy László, Fáy Barnabás, Bornemisza István, Ebeczky Elek 8—8 frtot; Fáy István, Hámos Zoltán, Mariássy László 6—6 frtot; Borbély László, Török Bálint 5—5 frtot; özv. Diószegi Zsigmondné 4 frtot; Pongrácz Ernő, Ragályi Gyula, Putnoky Móricz, Sárközy Gyula, Hámos Aladár, 3—3 frtot; Györy Dánielné, Kubinyi Imre, Madarassy Dezső, Abonyi Pál, Hellebront Lina, Lenkey Istvánné 2—2 frtot; Ebeczky Imre, Vályi Ilona, Kubinyi Sándorné, Kubinyi Berta, Molnár József, Horváth József 1—1 frtot.

— **A ragadós** tüdőlob, mely hazánk fel-

vidékének szarvasmarha állományában járványszerűleg lépett fel, a folyó hó 6-ik napján meg-ejtett vizsgálat alkalmával Sumjác közsében is észleltetett. A gyanus tünetek miatt eddig csak egy darab marhának levágatása lett elrendelve, a többiekre nézve pedig minden szükséges óvintézkedés szigorúan fogantatosított.

— **Az ipari és gyári alkalmazottaknak** betegség esetén segélyezésére vonatkozó 1891. XIV. törvény értelmében, a kerületi betegsegélyző pénztárak megalakítási előmunkálatai Rimaszombati város tanácsa, mint elsőfoku iparhatóság részéről, mely hatóság székhelye a kereskedelmi miniszterium rendelete által, a rimaszécsi, rimaszombati, tornallyai és nagyrőcei járás, továbbá Rimaszombat és Nagyrőce rendezett tanácsu városok területére nézve, székhelyül jelöltetett ki — megtétettek. Az említett 4 járás és 2 r. t. város önálló iparosai és kereskedői e hó 4-ére, az alkalmazott segédmunkások pedig 5-ére voltak egybehiva azon bizalmi férfiak megválasztása végett, kik hivatva lesznek, az átlagos napibérek megállapítva, az alapszabályokat megszerkeszteni. Bizalmi férfiakul megválasztottak az alkalmossal Holló József asztalos és Tibély S. kereskedő Rimaszombatból; a tornallyai járásból Szolga István putnoki szabómester és Borzi András tornallyai csizmadiamester; a rimaszombati járásból Takács Dániel tiszolci mészáros és Novek Emil újantárvölgyi gyári igazgató, a rimaszécsi járásból Krajnák Pál jános-i asztalosmester és Elek Gusztáv rimaszécsi cipésmester; a nagyrőcei járásból Orosz Gyula kövi-i lakos kereskedő és Barta Ferencz dereski lakos ácsmester; Nagyrőce város részéről Gál Sámuel ottani szijgyártómester. A segédek és gyári munkások bizalmi férfiakul megválasztása meghiusult, mivel az ajánlattételre felkért illető járásbeli főszolgabírói hivatalok — a tornallyait kivéve — az ez iránybani megkeresésnek nem tettek eleget, e miatt új választás megejtése határozottatott el. A rimaszombati általános ipartestület — mint értesülünk — lemondott azon jogáról, hogy a testületi segélypénztárt önállólag, a kerületi pénztártól elkülönítve megalakítsa, mivel a pénztár székhelye különben is helyben lévén, a testületi tagokra a kiválás előnyt nem biztosít.

— **Vád alá helyezett községi előjáróság.** Forgácsfala község előjárósága, élén Benus András községi bíróval és Holich Elek körjegyzővel, valamely hivatalos eljárás alkalmával, oly községi bizonyítványt állított ki néh. Podsztavek János vagyoni viszonyairól s erkölcsi minőségéről, melyben a hitelezők, de leginkább az elhunytak özvegye meg nem nyugodhattak azért, mivel a valóságnak meg nem felelő, egyszerűval hamis adatokat tartalmaz. Jelesül a „hivatalos köteleességgel“ írott bizonyítvány szerint Podsztavek János vagyontalanul s mint olyan ember halt el, ki nem volt érdemes arra, hogy fejét a nap világa, melege érje, holott — amint beigazolta lett, Podsztavek János telek-könyvileg nevére jegyzett ingatlannal is birt, s arról, hogy erkölcsileg nyilván megróható életet folytatott volna, még ha szabad lenne, sem tudnák igazolni a rosszakarók. Az ekként „holta után“ rágalmozottnak özvegye panaszára meg-ejtett vizsgálat elég alapot nyújtott ahhoz, hogy nevezett községi előjáróság hamis közokirat kiállítás, rágalmozás és becsületsértés vétsége miatt a rimaszombati kir. törvényszék által f. év. jun. 8. napjára kitűzött végtárgyaláshoz vádlokként beidéztessek. Mennyiben bűnösök, avagy vétkesek, azt a törvényszék bölcsesége fogja megítélni.

— **Veres kakas.** Nincs veszedelmesebb és rémségesebb madár a veres kakasnál. Ez a pusztító szörnyeteg, a hol megjelenik, legtöbbszörben nyomort, kétségbeesést, szörnyű fájdalmat hagy az emberiség között. Április 23-án Vajda Ferdinánd „alui“ tanyáján ütött sátor, pár perc alatt lángtengerbe borította egy kazal szalmát. Mentésről szó sem lehetett, mert a tűz féktelen vilámgyorsasággal terjedt tova, földig hamvasztva a szalma kazalt. A tűz keletkezésének oka: hihetőleg vétkes gondatlanság.

— **Izgatás** vádjá miatt vont a felelősségre a rimaszombati kir. törvényszék Hruska János nyústyai bírót, ama bizonyos „papválasztás“ (vagyis nem válsztás) ügyéből kifolyólag, mely miatt Krizsán Zsigmond segédlelkész, félrevezetett társaival együtt, annak idején olyan szomorú hirre jutott, akár a turóc-szentmártoni „maticza“. Ez ügyben a kassai kir. tábla nem látta az izgatás vádját bebizonyítottának azért, mivel a büntetőtörvény 172. §-a körébe az egyházi hatóságok — szerinte — nem vonathatván a 171. §-ban körülírt vétség Hruska János terhére, habár a zavargás beigazolta lett is, be nem tudható. A kir. Curia ezen felmentő érve- lessel szemben kimondva, hogy az „egyházi hatóságok“ is igényt tarthatnak a törvény védelmére, mert másként minden lázító kifakadásoknak kitéve lehetnének: a rimaszombati kir. törvényszék vád alá helyező határozatát helyben hagyta. A végtárgyalás napja majd csak akkor

tüzetik ki, midőn a Krizsán lelkészkedését megtagadó egyházi iratok már beszerezettek.

— **Megzavart istentisztelet.** F. é. ápril 18-án Alsó-Szuha község templomában az istentisztelet alatt Szabó András és Fudra József ottani legények, részeg fővel oly hangos szóval beszélgettek egymással, hogy a templomban levők megbotránkoztak rajta, sőt az ünnepi követ is kénytelen volt predikációját félbeszakítani. Midőn a templomból kijöttek, a nép kérdésére, hogy miért csináltak botrányt, Fudra József istenkáromlással felelt. A csendőrség feljelentette az esetet a tornallyai kir. járásbírósnak.

— **Rágalmazott pénzügyőrök.** Springer József nyug. pénzügyőri fővigyázó, egy — a rimaszombati pénzügyigazgatósághoz beadott — feljelentésében azzal vádolta Révész Jakab rozsnyói pénzügyőri szemlést, hogy ez idegen pénzeket szabályellenesen visszatart, többeknek ideiglenes dohánytözsdeket engedélyez, hogy a legénység éjjelezési díjait és felfedezési jutalékát jogtalanul visszatartja, az ügydarabokat heteken át az irodában heverteti. Horváth József, tornallyai pénzügyőri szemlést pedig azzal vádolta, hogy tilos szerencsejátékok, tudomása daczára, meg nem akadályozott. Ezen vádak azonban a megejtett vizsgálat során alaptalanoknak bizonyulván, a rimaszombati kir. törvényszék Springer Józsefet hatóság előtt elkövetett rágalmazás miatt vád alá helyezte és a végtárgyalást f. é. június 8-ára tűzte ki.

— **Jaj a gyümölcstolvajoknak,** jaj különösen azoknak, kik elég vakmerők, kerítésen áthatolva tizedelni a pap szilváját, amint ezt Szilasi János, Zingyi János juhász bojtárok, Csefő István napszámos társaságában, Szalócson, még 1889. év augusztus 3-ik napjának éjszakáján megeselekedtek; mert még akkor is, ha a károsult, mint jelen esetben, a „lopók“ megbüntetését — a Mester igaz követője lévén — nem kíváná, legalább is hat havi börtön elszenvedésére s a mellék büntetésekre fognak ítélteni. Ezt három bíróság egybehangzó ítéletéből tudjuk, mely f. é. ápril 7. napján lett vádlottak előtt kihirdetve.

— **Verekedő ujonczok.** Lissu János, a rozsnyói fűrészmalmomban dolgozó munkás, öccsét kísérté hazafelé a sorozásról Nadabula irányában. Midőn tőle elválva visszatért, az uton négy nagy hileczi legénnyel találkozott, a kik őt szó nélkül megtámadták, botokkal, kövekkel verték és annyira megszurkálták, hogy összeesett és csakis mások segítségével juthatott haza. A csendőrség a tetteseket Hudák János, Hudák István, Koleszár Mihály és Maflák András személyében kiderítette és a garázda ujonczokat a rozsnyói kir. járásbírósnak feljelentette. A sérültről kiállított látlelet szerint, négy hét alatt gyógyuló súlyos testi sértés állapított meg.

— **Pörüljart bakter.** Majom község vékony hangu baktere ugyancsak megjárta ápril 29-én. A kellemetlen zimankós időjárás azon veszedelmes gondolatot érlelte meg agyában, hogy sohasem cselekednék okosabbat, mintha a rémséges éjszaka komor egyhangúságát övéi zsihongásával cserélné fel. E végből portájára ment, hol szeretett feleségének ölelő karjai között álmódott hosszan, szépet és fenségeset a boldogságról, mesés kincsekről, karbunkulusról s tündér szép Honáról. Az álom tarka képeit azonban csakhamar elűzte a lidércnyomás s egy hang, mely a törvény nevében az ajtó azonnali kinyitását parancsolta. A bakter a jól ismert szavakra se holt, se eleven nem volt. Alig tudta magát összeszedni. Nadragja helyett óriási zavarában bekecsét kezdte lábára ránczigálni, kalapja helyett felesége hálófejkötőjét rántotta fejére. Im egyszerre kinyílt az ajtó s azon a bakter végzetes elszontyorodására egy m. kir. zsandár lépett be, kérdőre vonván a bakter urat hivatalos kötelességének mulasztásáért. A bakter himezett, hámozott, könyörgött és rimázkodott, mindez azonban nem használt semmit, mert a rend és csend nemes bajnoka hűtlen örködés miatt feljelentette a feledi szolgabírósnak.

— **Egy kis csete-paté.** Nagyszuha községben is megesett hát az, a minek meg kellett esnie. Jámor lakosai között végre akadt egy, ki a jelen alkalommal bebizonyította, hogy ő nemcsak a fuvarzás művészetét érti, hanem kellő jártassággal bír a haditudományok terén is. Szarvas Tamásnak hívják e rendkívüli embert, gladiátori alakja elég volt arra, hogy Szlovenszák József pongyeloki lakos nagyon is érzékeny oldalát megtapogassa. Az esti sötétségben a verekedők közé vegyült Kovács András pongyeloki lakos is. Vesztere éppen, mert a nevezis oly erősen sújtott le rá, hogy hosszú időnek kell az idő rokkáján lepergeni, hogy elfelejtse az ápril 24-iki botrányos verekedést. A csendzavarok ellen az illető hatóság bizonyára fegyverül fogja használni a corpus jurist?!

— **Boltossegéd réme.** Nem több, csupán

egy emberről van szó, ki a mily hasznavehető a munkában, éppen oly nagy dezentor a lopás mesterségében. Ronyecz Lajos a teljes neve; születésére nézve horkai, lakásáért — ha ugyan van — Pelsőczön fizeti a házbér negyedét. Ez a rendkívüli ügyes ember — mert annak nevezhető — a múlt hónapban két betöréses lopást hajtott végre. Ápril 23-án Pártos Miksa pelsőczi kereskedőségének ládáját törte fel, 24-én pedig a Schrarer Albert ugyanottani fűszeres segédjének ládáját. Mindkettőnek elrablá az óráját, gyűrűjét, szivartárczáját s az értékesebb ruhaneműket. A gyanu egyenesen reá hárult s a megejtett nyomozás csakugyan kideríté, hogy a tettes nem volt más, mint ő. A nyomozást közvetítő csendőr azonnal letartóztatta, s így a pelsőczi „boltossegédek réme“ a rozsnyói kir. járásbíróshoz került.

— **Nadabulán Keszi Pál** házába, a nyitott ablakon keresztül ismeretlen tettesek behatolván, több ruhaneműt loptak el. A tett elkövetésével károsult Löffler Jakab remetei illetőségű egyént gyanusítja, a ki hozzá cselédnek ajánlkozott, de mivel cselédkönyve nem volt, őt fel nem fogadta.

— **Rablás fényes nappal.** Csank Gazda Sándor, Albert Ignác és Balajthy Gábor János gesztetei lakosok, f. é. ápril 28-án a feledi vasuti állomástól hazafelé mentek. Midőn Serkét elhagyták, Balajthy előre ment, a másik kettő pedig együtt folytatta útját. Egyszerre csak Albert Ignác Csank Gazda Sándort valami kemény eszközzel föbe ütötte, hogy ez összeesett, mire Albert rátérdelev, őt ütötte, majd a táskájába elhelyezett 15 frt készpénzt, 2 drb 400—400 frtról szóló kötvényt, 2 drb telekkönyvi másolatot és egy telekkönyvi végzést elvett és azzal őt ott hagyva, eltávozott. A csendőrség Albert Ignácot elfogta és a rimaszécsi kir. járásbíróshoz kísérte be. A tettes mindent tagad, daczára annak, hogy a megejtett házkutatás alkalmával a Csanknak szóló telekkönyvi végzést lakásán megtalálták s azt állítja, hogy az csak véletlenségből kerülhetett hozzá. A vizsgálat folyamatban van.

— **A ki a pálinkát** nagyon szereti, de sajnálja érte a pénzt, könnyen oda jut, ahova özv. Elek Györgyné szül. Szabó Katalin alsóbalogi lakos, ki daczára háztulajdonos minőségének (vagy hogy éppen azért) saját óljának padlásáról, bérlője Gottlieb Lipót szatócs „raktárába“, annak felület felszakítva, behatolt, hogy a sóvárgott italból ellássa magát. Hanem a „kísértet“ itt is vesztire volt az „asszonyi állat“nak. Nem állhatta meg Eleknek sem, hogy ne izlelje „a jó és gonosz tudásának“ e nedvét, s pokolra vivő kéjjel engedte torkába kotyogni a butykost és — Gottlieb ott lepte a betörőt; e miatt azután Eleknek, minden enyhítő és súlyosító körülmény tekintetbe vétele után, 7 hónapi börtönbüntetést szabott ki a rimaszombati kir. törvényszék, a miben a másodbírósnak helybenhagyó ítélete után a vádlott is megnyugodott.

— **Nyústyán derék legény ifj. Kovács Balczó Mihály,** de vele is megesett, egy kis szerencsétlenség. Ugyanis egy éjjel kakaskukorikolásnál nagyobb zajjal ment a korcsmából hazafelé, a miért Spanko János községi bíró két órára „ülnök k“ nevezte ki; de édesapja id. Kovács Balczó Mihálynak, nem igen tetszett a fia új hivatala, azért a községi fogda ajtaját kinyitva, fiát kieresztette. Ezért most viszonzásul június 2-án a kir. törvényszék valószínűleg az apát nevezi ki „ülnök k“.

— **Adós fizess.** Egy vidéki korcsmáros rendkívül rá akart ijeszteni egyik paciensére, mivel szépen felszaporodott kontóját, sehogy sem akarta kiegyenlíteni. Fogta tehát tollát és következő tartalmu levelezőlapot küldött neki: „Ha tetszett kontóznod, tessék fizetni, különben ott megyek mert nem oda Buda.“

— **RÖVID HIREK.** — Árvavármegye több községéből panaszok érkeznek, hogy az ottani tanítók éheznek, mert az inséges nép nem tudja őket fizetni. — **Leo pápa** az idén a portugál királynénak szánta az aranyrózsát, melyet a napokban visz el Lissabonba két küldötte; a rózsza értéke 50,000 frank. — **Kolera.** Oroszországból aggasztó hírek érkeznek. Egy határ városban állítólag kitört az ázsiai kolera, melybe néhány ember már bele is halt.

Alsó-Bátkában 500—600 drb. juh, vagy megfelelő számú szarvasmarha legeltetésére alkalmas legelő, május 15-től október 15-ig bérbe adatik.

Bővebben értekezhetni Molnár Lajos földbirtokosnál, Tamásfalában.

Sodoma pusztulása.

(Levél a szerkesztőhöz)

Rimaszombat—Feled, május 1.

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Kedves Kollega!

Az utóbbi megszólítás, azt hiszem, eléggé kifejezetten rávall „mivoltomra“, a kelt pedig „holvontomra“. Ezzel általánosságban megmondva mindent, becses engedelmevel áttérek a részletekre.

A nap felkeltével kezdem. Hogy ily nagy az elejéről, annak a magyarázata az, hogy a keltet megelőző éjjelt végigmulattam. Ugyanis szentül meg voltam győződve, hogy másnap Ravachol és társai az egész emberiséget légbe dinamit-bombázzák. E mindenestre nagyszerű látványt pedig én — már hirlapírói reputációm érdekében — sem akartam elaludni.

Hajnalhasadtával aztán — egy hivatásának teljes magaslatán álló riporterhez illően — az Akasztóhegy legkiemelkedőbb pontjára hágtam fel és hasaltam le. Mely kényelmes pose-ban, fehér papiroslappal az egyik, — vérpirosra hegyezett plajbászsal a másik kezemben, vártam a történeteket.

És nem hiába. Mert a hajnali csendet egyszerre csak orkászzerű vad horkolás és még orkászzerűbb rémbömbölés verte fel.

„Ez hát a kezdete a végnek“, — jegyeztem meg azzal a nyugodt flegmával, melyet mi ujságírók a legnagyobb veszedelem közepette is oly rendületlenül tudunk megőrizni, — általános ámulatára és közirigységére a többi közönséges halandóknak.

Majd, — hogy tudomást szerezzek a hang eredetéről — körülnéztem.

Akkor aztán megtudtam, hogy a hang, mely a világegyetem végmegsemmisülésének nagyszerű tragédiáját volt bevezetendő — egy bikáé volt.

Egy bikáé, mely egyenesen nekem tartott.

Meglehetősen kritikus helyzetbe kerültem.

De ennek daczára sem vesztettem el hidegvéremet, mit bebizonyítandó, futottam, rohantam le a hegyről úgy, hogy ha végzetem véletlenül lóvá teremt, az idei versenyek összes díjait én viszem el. Az utat az Akasztóhegytől le a vasuti állomásig, hét másodperc híján két perc alatt tettem meg.

Riportéri működésemben e kis intermezzo következtében az anyaföldön megzavartatva, elhátároztam, hogy azt a vasuton folytatom. Egy szomszédos forgalmi jegyet váltottam tehát és helyet foglaltam az induló vonaton.

Az első állomáson — semmi. A második állomáson — nevé! lásd a kelt befejező részében — végre! . . .

A közelben magaslat. A magaslaton fedett pálya. Körülötte lobogó zászlók. Alatta — Ravachol és társai.

Ugy van. Ravachol és társai, a kik éppen azzal voltak elfoglalva, hogy a nagy nap emlékeül leterítsék az egész emberiséget.

E végből nagy, kerek bombákat dobáltak a pályatest tulsó végére, hol „kilenczes“ csoportban volt meghúzódva a remegő emberiség.

A véres mulatság azonban, daczára, hogy a legnagyobb Ravachol részére jutalmul két aranyból készült „nyaktör“ volt kitűzve, kissé nehezen ment. Mert ha a bomba csak egyet is sértetlenül hagyott a csoportból, az az egy tüstént lábra segítette elesett társait és az emberiség újból állott.

„Hah! Nem lesz hát már soha vége e nyomorult emberiségnek!“ kiáltottam fel egy telivér demokratába oltott sociál-anarchista elkeseredett világgyűlöletével. És egy bombát ragadva a kezembe, azt a pályatest tulsó végén a kilenczes csoportban remegő emberiség felé dobtam.

A hatás iszonyuan nagyszerű volt!

Melső—hátsó dáma; jobb és baloldali paraszt; első és utolsó; zsidó és király, mind, mind halomra dőltek . . .

A derék Ravachólok pedig zugó éljenzések közt dőfték az aranyból készült két „nyaktört“ a nyakkendőmbé. . . .

MARTINUZZI.

Párisi tárczalevél.

Páris, május 3

Ravachol! Ravachol!! Ravachol!!! Mindig s mindenütt csak Ravachol. A világ kitért eddigi pályájából s Ravachol körül forog. Nevét, hírét, tetteit ismerik a palotában és a kunyhóban, ismerik a törvényszéki teremben és a börtönben, ismerik mindenütt. Népszerűsége olyan nagy, hogy alig van ember a föld kerekén, a kinek nevét gyakrabban említék, mint az övét. Ha Franciaországnak ma császárt kellene választania, aligha nem az ő neve kerülne ki diadalmasan az urnából. Az utolsó császárválasztás eléggé bizonyította, hogy a gazembereknek Franciaországban szerencsésük van. Ha több szavazat nem is, de három millió szocialista szavazat mindenestre Ravacholra jutna.

Azonban fájdalom, a földi dicsőség mulandó. Ravacholt, a nagy Ravacholt, tegnap elkísérték Montbrisonba, a hol egy papot és két aszszonyt meggyilkolt és kirabolt. S alig lehet hinni, hogy a montbrisoni törvényszék a felvilágosodás olyan magas fokán állana, mint a párisi. E miatt azután megeshetik, hogy a nagy Ravacholt lefejezik. Sőt nemcsak hogy megeshetik, hanem nagyon bizonyos, hogy meg is esik.

De Ravachol halála méltó lesz életéhez. Az ő feje nem fog mint közönséges nulla a kosárba hullani, hanem mint egység. Éppen most ünnepli ugyanis a guillotine száz éves jubileumát. A második századot Ravachol kezdi meg. Ő lesz az első, a ki a guillotine második évszázadát megnyitja. Ezért nem lesz belőle még a

vérpados sem nulla, hanem egység, a mely után a nullák következnek.

Tehát tul éltük május elsejét, de május elseje bennünket is tul fog élni. És így fog ez váltakozni örökké, a mig nyomor és gazdagság lesz a világon.

Május elsején megnyitott a műkiállítás is a chams-elységi hatalmas múcsarnokban. Az első emelet óriási huszonkét termének falait olajfestmények lepik el, a háromszáz méter hosszú nyitott folyosó falán a krétarajzokat és a vízfestményeket helyezték el, az óriási, üveggel fedett udvaron pedig délszaki növények között, a szobrok állnak. A kiállításban mindössze 3999 mű van kiállítva. Ha csak futólagosan is átnézzük a kiállítást, rögtön szemünkbe tűnik két meglepő tény. Az egyik az, hogy az ideai kiállításban a szobrok művészi szempontból fölötte állanak a festményeknek, a másik pedig az, hogy a külföldi festők legyűrték a francziákat. Ezt az utóbbi tényt maguk a francziák is elismerik, de megsértett nemzeti hiúságukat legalább azzal kendőztetik, hogy a nagy külföldi művészek — franczia mestereknél tanultak.

Az ideai műkiállításban tíz magyar művész vett részt, még pedig a következők: Munkácsy Mihály, Herzl Kornél, Halmi, Parlaghy Vilma, Poll Frigyes, Radó Ilona, Papp Henrik, Krieger Béla, Morelli Gusztáv és Knopp Frigyes. Műveik kimerítő méltatására még vissza fogok térni a legközelebbi tárczámban.

Páris különben teljesen kihalt. A képviselőház szünetel, a születési és a pénzarisztokracia

legnagyobb része már elhagyta a világvárost. Az előtt csak május tizedikén kezdődött a fürdőbe való népvándorlás, mióta azonban május elsejét a munkások a maguk számára foglalták le, az előkelő világ már április derekán kezdi Párist elhagyni. A májusi tüntetéseknek tehát csak azok isszák meg a levét, a kik rendezik, mert az által, hogy legalább huszezer dús gazdag család egy hónappal előbb hagyja el Párist, mint azelőtt, egy hónappal előbb áll be az üzleti pangás. Azelőtt ezt az üzleti pangást majdnem teljesen eltüntették a nyáron Párisba vándorló idegenek százezrei, de az idén alig lehet rá kilátás, hogy az idegenek eljőjenek — magukat a legelőbb röppitenni.

MADARASSY ANTAL.

Piaczi árak

Rimaszombatban május 7-én tartott hetivásáron.

Termények	Minőség-hect.-ben	Ár 100 kgmonkint	
Buza	75—77	9.00	9.18
Buza	78—80	9.10	9.30
Feles	74	8.50	8.60
Rozs	70—72	8.60	8.80
Árpa	60—62	6.00	6.20
"	62—66	6.50	7.00
Zab	39—41	5.50	5.60
"	41—44	5.80	6.00
Tengeri	74	4.60	5.00
Köles	—	0.00	0.00
Széna	—	2.00	2.20
Zsupszalma	—	1.70	1.80

HIRDETÉSEK.

Női és leánykalapok diszitve és diszítettlen, kész női és leánykötények.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy

ÜGYVÉDI IRODÁMAT

f. május hó 1-ével

Rimaszombatban, a Jánosi-utca 13-ik számú ház emeleti helyiségében, megnyitottam.

Tisztelettel:

Dr. Cziner Miksa,

köz- és váltóügyvéd.

Értesítés.

Midőn több éven kitünő eredménnyel működő kötődémet újra a n. é. közönség becses pártfogásába ajánlom, egyttal tudatom, hogy lakásom **Tompa Mihály-utca, Antal Gy.-féle házba** helyeztem el.

Scholez Imrené.

Férfi turista-ingek és övek.

Hirdetmény.

Bécsi bevásárlási utamról visszatérve, van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, hogy helybeli

divatáru raktáramat

az idény legszebb és legkeresettebb újdonságaival dúsán ellátva, megnagyobbítottam. Ajánlom gazdagon felszerelt raktáramat férfi és női divatcikkekben, gyapju és vászon-árakban, a legújabb ruha-szövetekben és mindenféle mosó-kartonokban, kendők, plaidek, ág- és asztalterítők, pokróczok, jutta- és csipke-függönyökben, rövid- és kötött-árakban, izlésesen kiállított tricót-derekak, valódi Jäger férfi és gyermek fehérneműek, gallérok, és kézelők, nap- és esőernyőkben. Megjegyzem továbbá, hogy férfi- és gyermek-öltönyöket a legújabb divat szerint, saját szabásom által a legutányosabban készítek.

Kiváló tisztelettel

Reisz József

Férfi és fiu puha és kemény kalapok.

Kész női derekak és bluzok.

NAPERNYŐK 50%-kal GYÁRI ÁRON ALUL KAPHATÓK.

! OCCASIO !

Áruraktáram tultömöttsége miatt május 1-től a következő cikkekét gyári áron alul fogom kiárusítani, ugymint:

3500 méter divatos női ruhakelmék,

minden színben, sima és mintázott, ezelőtt 1 frttól 1 frt 20 krig, most csak 50, 60 és 70 kr. — Cosmanosi voálok, divatos mintával 20 krtól feljebb. — Francia és raye battistok, atlasz, szatin és mosó caschmirok. — Napernyők fekete és mindenféle színben nagy választékban. — Fehérneműek, szepességi asztalkendők, törülközők,

VALÓDI RUMBURGI VÁSZNAK BÁMULATOS OLCÓSÓ ÁRAKON.

Továbbá férfi gyapju-szövetek,

INGEK, GALLÉROK, KÉZELŐK, NYAKKENDŐK ÉS HARISNYÁK stb. stb.

Kiváló tisztelettel

LANDAU A. FIA,

RIMASZOMBATBAN.

NAPERNYŐK 50%-kal GYÁRI ÁRON ALUL KAPHATÓK.

NAPERNYŐK 50%-kal GYÁRI ÁRON ALUL KAPHATÓK.

NAPERNYŐK 50%-kal GYÁRI ÁRON ALUL KAPHATÓK.

Kiadó

a rimaszombati belső piactéren,
19. szám alatti házban egy tágas,
bolthajtás alatti, festett

nagy szoba.

Értekezhetni id. Kálmán
Frigyessel ugyanott.

Eladó

mintegy 350 mmázsa múlt évi termésű
széna és sarju
a varbóczyi határban. — Értekezhetni
Rimaszombatban, Dapsy József ural.

Tanulónak felvétetik

vas- és fűszerkereskedésbe, egy jó házból való,
13 éves fiu, ki 4 elemi osztályt jól végzett.

Friedl Mihály,
Szomolnok-Hutta.

BOR-KIVONAT.

Kitünő, egészséges bornak rögtöni készítésére, melyet az eredeti, természetes bortól nem lehet megkülönböztetni, tehát a legmelegebben ajánlhatom e különlegességet. Ára 2 kilogrammonként (elegendő 100 liter borhoz) 5 frt 50 kr. Használati utasítás ingyen mellékeltek. A sikerért és egészséges gyártmányért kezeskedem. Felülmulhatatlan borkivonatomból tetemes

szesz-megtakarítást

tesz lehetővé; azonfelül az italnak kellemes, mámorító ízt kölcsönöz. Ezen különlegességen kívül szállítok mindenféle szeszt rum, cognac és finom likörök előállításához.

Árjegyzék kívánatra bérmentve.

POLLÁK KÁROLY FÜLÖP,
szeszkülönlegességek gyára Prágában.

GYÖRFFY P. G.

ujjonan felszerelt

KÖNYVNYOMDÁJA

RIMASZOMBATBAN, KOSUTH-U. 7. SZ.

ELVALLAL MINDEN A NYOMDAI SZAKBA VÁGÓ MUNKÁT,
ugymint:

BÁLI MEGHÍVÓK, NÉVJEGYEK ÉS ELJEGYZÉSI KÁRTYÁK,
számlák, körlevelek, gyászjelentések,
TÁBLÁZATOS NYOMTATVÁNYOK STB.
kiállítását, a legjutányosabb árak mellett.

ENGEL ADOLF

női és férfi divatáruk raktára

RIMASZOMBATBAN.

Ajánlja ez idényhez dúsan felszerelt raktárát

NŐI RUHAKELMÉK, FÉRFI ÖLTÖNYSZÖVETEK,
menyasszonyi kelengyék,

←→ **fehérneműk, nyakkendők,** →←

nap- és esőernyők,

valamint még számtalan, e szakba vágó cikkekéből.

TRUBINT LUKÁCS

SZIJGYÁRTÓ RIMASZOMBATBAN, KOSSUTH-U. 11.

Ajánlja már évek óta fenálló és meggyeszte a legjobb hírnévnek örvendő,

nagy választéku

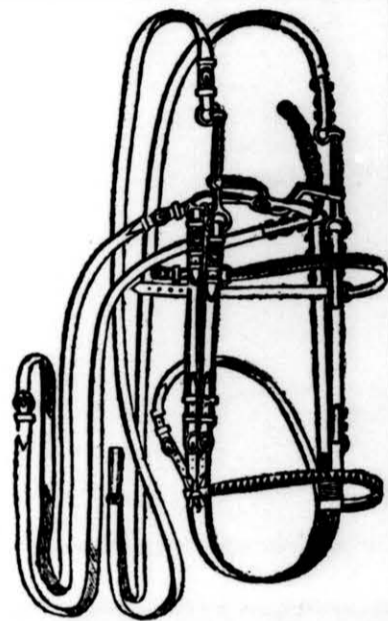
SZIJGYÁRTÓ-ÜZLETÉT.

Nyergek,

ostorok, gépszíjak,

bőröndök,

a legjutányosabb árakon kaphatók.

— Alapított 1868. —

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a legközelebbi időben

férfi, női és gyermek-

LÁBBELI-RAKTÁRAMAT

budapesti és bécsi árakkal

egészen a mai kívánalmaknak megfelelően felszereltem.

Uj gyárosokkal való megismerkedésem által azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy nagyra becsült vevőimnek

jó, tartós, izléses árakkal

és az eddigginél

○○○○○○ SOKKAL JUTÁNYOSABB ÁRAKON ○○○○○○

szolgálhatok. Ennélfogva kérem a nagyérdemű közönséget, hogy — mint eddig — ugy továbbra is becses pártfogásában részesíteni sziveskedjék.

Mély tisztelettel

KOVÁCS ZSIGMOND

RIMASZOMBATBAN,

FŐ-TÉR, SAJÁT HÁZÁBAN.

Kitüntette 1885. Budapest.

Kitüntette 1876. Szegeden.

Kitüntette 1872. Rimaszombatban.

Kitüntette 1873. Bécsben.

1-8

— Alapított 1868. —

Löfkovics Lipót

NŐI ÉS FÉRFI DIVAT-TÁRA,

RIMASZOMBATBAN, FŐ-TÉR 24.

VALÓDI KARLSBADI CZIPÓK FŐRAKTÁRA

TURISTA-INGEK ÉS ÖVEK.

Ujdonságok az 1892. tavaszi idényre.

LEGUJABB DIVATU NŐI ZSAKETEK, KÖPENYEK, CAPES PELERINES stb., LEÁNYKA-KABÁTOK ÉS KÖPENYEGEK,

Női porköpenyek liszterből és selyemből, leány- és fiu-ruhák,

NŐI ÉS LEÁNY-KALAPOK,

NŐI-, FÉRFI- és GYERMEK-CZIPÓK, NYAKKENDŐK, FIU-KALAPOK,

95 kr. Férfi puha kalapok, 30-féle színben **95 kr.**
selyemzsinór-szegélylyel,

NŐI FELÖLTŐK A LEGOLCSÓBB ÁRAKON.

Női, férfi és gyermek fehérneműek.

Napernyők 55%-kal olcsóbban, mint bárhol!

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.